

Project fishflowform – nieuwsbrief oktober 2017 (nr. 6)

- geslaagde FFF bijeenkomst op 18 mei 2017
- resultaten onderzoek zeer positief
- op weg naar de eindrapportage

Het is de hoogste tijd voor een nieuwe nieuwsbrief. Sinds de vorige nieuwsbrief van april 2017 is er heel wat te melden. Zo hebben we met vele belangstellenden een mooie FFF bijeenkomst beleefd.

Maar het belangrijkste is toch wel dat we inmiddels heel tevreden mogen zijn met de resultaten van de onderzoeken die in 2017 zijn uitgevoerd

Tenslotte: we zijn nu druk bezig met de rapportage daarover en hopen die in mei 2018 te presenteren.

Terugblik op de feestelijke FFF-bijeenkomst

Ongeveer 50 belangstellenden waren aanwezig op de feestelijke bijeenkomst op 18 mei 2017 in Soerendonk. We hebben onze gasten in de eerste plaats verteld over het traject dat werd doorlopen bij de ontwikkeling van de fishflowform. Daarnaast zijn we wat dieper ingegaan op het bijzondere principe van ritmische stroming dat ten grondslag ligt aan de ontwikkeling van de fishflowform en over de “wonderlijke” eigenschappen van water. Tenslotte hebben wij stilgestaan bij de keuze voor het brede onderzoekspakket dat wordt toegepast op de FFF vispassage. Na afloop van het binnenprogramma hebben we met elkaar een veldbezoek gebracht aan de FFF vispassage Molenheide.

Na een woord van welkom door Joost van der Cruijssen van het Waterschap De Dommel, dat de bouw van de FFF voor zijn rekening heeft genomen, volgde een toelichting op de werking van de fff's in situ. Tenslotte hebben alle aanwezigen op een bijzondere wijze in gezamenlijkheid de passerende vissen welkom geheten: eenieder bracht met het wrijven van een vinger een gedeeltelijk gevuld kristallen wijnglas tot klinken en na het aldus opwekken van een prachtig harmonieus akkoord werd in één gebaar het water uit de glazen tussen de fishflowforms in de beek gesprenkeld

Een aantal belangstellenden heeft na afloop van deze ceremonie een bezoek gebracht aan de nabijgelegen rioolwaterzuiveringsinstallatie. Bij de aanleg daarvan in 2012 werden op grootschalige wijze flowforms toegepast als onderdeel van het na-zuiveringsproces.

Onderzoekresultaten

Bij de ontwikkeling van de FFF zijn we destijds uitgegaan van 3 hoofddoelstellingen:

1. Het herstel van vismigratie in het watersysteem;
2. De verbetering van het aquatisch ecosysteem (door vergroting van het zelfreinigend vermogen van het doorstromende water);
3. De creatie van een landschappelijk kunstwerk met een hoge belevingswaarde;

Het in 2016 door het waterschap De Dommel in Soerendonk aangelegde experimentele prototype is in 2017 onderworpen aan een breed onderzoekprogramma. In dit programma zijn meerdere natuurwetenschappelijke disciplines ingezet en aanvullend ook een aantal energetische onderzoeksmethoden.

Allereerst willen wij vermelden dat de vispassage met daarin 10 FFF elementen in hydrodynamisch opzicht uitstekend voldoet. Binnen een spectrum van debieten, watersnelheden, waterdiepten en verschillende instellingen van de spleetbreedten van de FFF elementen kon een prachtige, ritmische, lemniscaatvormige waterbeweging binnen de FFF elementen worden opgewekt.

Inmiddels zijn de meeste onderzoeken afgerond en kan met vreugde en enige trots wordt geconstateerd dat de doelstellingen ruimschoots worden behaald. Zo heeft een visstandsonderzoek [doelstelling 1] aangetoond dat een groot aantal en een grote variëteit aan vissen graag gebruik maakt van de nieuw gecreëerde migratieroute.

Bij het onderzoek m.b.t. klassieke kwaliteitsparameters (temperatuur, EGV en pH) zijn geen significante invloeden van de FFF vispassage op de waterkwaliteit [doelstelling 2] gevonden. De opgeloste zuurstof neemt licht toe. Het uitgevoerde energetische onderzoek daarentegen toont een grote toename van de levensenergie (Bovis waarde) in het water en in het nabije landschap. De beleving van een groep landschapsdeskundigen is tenslotte dat de locatie waarin de FFF vispassage is gelegen, een aangenamer oord is geworden [doelstelling 3].

Onder het motto “één plaatje zegt meer dan 1000 woorden” getuigt de foto op de laatste pagina van deze nieuwsbrief (genomen op 15 september 2017), van deze laatste constatering.

Deelname aan IWONE conferentie

In augustus heeft de stichting Fishflowform deelgenomen aan de 2 jaarlijkse IWONE conferentie (International Workshop on Natural Energies) in Höör, Zweden. Onderzoekers uit alle uithoeken van de wereld wisselen op deze conferentie kennis en ervaring uit op het gebied van niet-traditionele energiebronnen en het anders omgaan met water. Er was veel enthousiasme voor onze presentatie over het FFF project, dat werd beschouwd als een wereldprimeur die internationaal brede toepassing zou verdienen.

Rapportage

Inmiddels zijn we druk bezig met de nadere analyse van de grote hoeveelheid onderzoeksresultaten en het opstellen van een uitgebreid rapport daarover. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid c.q. wenselijkheid van eventuele vervolgonderzoeken en ontwikkelen we een strategie om het concept Fishflowform een bredere bekendheid te geven. We verwachten dit proces in het voorjaar van 2018 af te ronden en streven naar een feestelijke presentatie van het eindrapport in mei 2018.

Tenslotte:

Middels onze website www.fishflowform.nl blijven wij recente informatie over relevante ontwikkelingen binnen het project verschaffen. Mocht deze nieuwsbrief aanleiding zijn voor het stellen van vragen en/of het doen van suggesties dan kunnen deze worden gericht aan info@fishflowform.nl of 06-1032 6422.

Met een vriendelijke groet,

Stichting Fishflowform

Bart Wesseling, voorzitter

Hans van Sluis, secretaris

Peter Schukking, penningmeester

